

Leszkay András bácsi Moha-meséje

Tíz éven alul nem ajánlott

Egy tavaszi napon estefelé Törpeháza környéken sétálgattam az erdőben. Egyszerre csak szembejött velem Törpeháza felől két ősz szakállú törpe. Furcsa volt, hogy bár van náluk kámpósbot, nem támaszkodnak rá a lejtős úton, hanem csak hozzá a kezükben, és nagyon sietnek. Amikor észrevettek, meghökkenve megálltak, de csak egy pillanatra. A magasabb termetű odasúgott valamit az alacsonyabbnak, és folytatták felém az útjukat. Most már használták öregek módjára a botot, és fejüket lehajtva, mintha a homályosodó utat vizsgálnák, megállás nélkül akartak elsietni melletttem. Mindössze annyit tettek meg, hogy köszönésül süvegük széléhez bókáltak mutatóujjukat. Én azonban utánuk szóltam: „Szervusztok, öregapám! Kik vagytok ti?” Nem álltak meg erre sem, csak a magasabb termetű visszaszólt öreget játszó hangon: „Szervusz, Moha. Hát nem ismered meg? Ejnye, ejnye... De most nagyon sietünk. Szervusz.” És loholtak tovább a völgybeli falucska felé. Én azonban újból szóltam: „Gyertek csak vissza egy kicsit, öregapám!” Akkor már sejtettem is, kicsodák. Eszembe jutott, kik öltöztek öreg törpének a farsangi törpebálon. A nyolcesztendő Pícszemű és öcsikéje, a hétéves Holacica.

Jól is sejtettem, ők voltak azok. Megálltak előttem, és Pícszemű így szólt: „Ne tessék haragudni, hogy tegeztem Moha bácsit.” Nevettem: „Az itt a legkisebb baj!” Megnéztem az órámat, és azt kérdeztem tőlük: „Voltatok már máskor olyan mozielőadáson, amelyet tíz éven aluliaknak nem ajánlanak?” Pícszemű le-sütötte pici szemét: „Moha bácsi mindent kitalál... Most akartunk először bemenni.” Csodálkoz-

tam: „Hiszen ti jól viselkedtek, jól is tanultok, tehát okos kistörpék vagytok. Hogy jutott az eszetekbe ilyen csacsiság?” Ekkor aztán kitört Pícszeműből az elkeseredés: „Mert nem nézhetjük meg a legjobb filmeket. Mindre kiírják: 'Tíz éven alul nem ajánlott.' Pedig ez butaság, mert aztán elmondják, akik látták, és nincs bennük soha semmi olyasmi, ami nekünk nem való. Mosolygós minden héten mehet moziba, mert bolondos. Én egyszerűen nem tudom megérteni, hogy ami való Mosolygósnak, az miért nem való nekem is, meg Holacicának is. Sok dologban még Holacica is okosabb, mint Mosolygós. Ez a 'Tíz éven alul nem ajánlott' a legnagyobb butaság a világon, és engem nagyon bosszant!”

Lépegetni kezdtem Törpeháza felé, a két ősz szakállú megkénytelen-kelletlen melletttem, és azon gondolkodtam, miként nyugtathatnám meg őket, hogyan bizonyíthatnám be nekik, hogy nem butaság az a tilalom, hogy éppen az ő érdekükben, az ő javukra kerül a filmek címe mellé. Megállapítottam azonban magamban, hogy ezt csakis akkor ismernék el, ha már felnőttek

volnának, semmi értelme küszködnöm a bizonyításért. Meg kellett hát elégednem azzal, hogy csak ennyit mondjak nekik: „Ugye, tudjátok rólam, hogy én sose csapok be senkit, legföljebb tréfából. Most azonban komolyan beszélek. Higgyétek hát el nekem, hogy titeket akar megvédeni az a tilalom kellemetlenségektől, bajoktól. Ti ugyanis, tíz éven aluliak, sok mindenről még nem tanultatok, nem hallottatok. Márpedig vannak olyan filmek, amelyekhez már előre tudni kell egyet-mást, hogy hasznunkra váljanak, ne pedig kárunkra.”

Ekkor keresztúthoz értünk, és Pícszemű gyanús megnyugvással és még gyanúsabb sietéssel így szólt: „Értem, Moha bácsi, köszönjük szépen a magyarázatot. Erre mi hamarabb hazaérünk. Jó éjszakát kívánunk!”

Amikor felértem Törpeházára, megnéztem a völgybeli falucska mozijának a hirdetőményét. A Robin Hood-mondának egy réges-régi feldolgozását vetítették.

Másnap ebéd után az erdészékhez mentem a törpeházi játszórét mellett vitt el az utam, és meglepődve láttam, hogy ott ugrál Pícszemű és Holacica is. Mindkettőjüknél óriási íj volt, folytonosan nyilaztak, rohangáltak, felugráltak faágra, sziklára, még egymás hátára is, és minden ugrás után kacagtak egy nagyot, mutatták mindkét fogsorukat, ahogyan a Robin Hoodot játszó filmszínész tette. Odahívtam magamhoz a két kis utánzót: „Pícszemű! Holacica! Ha jól látom, ti mégis lementetek az este a moziba.” Annyira magukon kívül voltak Robin Hood-lárukban, hogy eszükbe sem jutott szégyenkezni, amiért félrevezettek engem. Pícszemű szinte ujjongta: „Igen, Moha bácsi, lementünk, és nagyon érde-

mes volt! Csuda jól szórakoztunk! Tessék elhinni, egy csöppet sem vált kárunkra, hogy láttuk!” „És tudjátok legalább, ki az a Robin Hood?” A választ Holacica vágta ki: „Egy nagyon klassz, beleváló gyerek! Mindig győz!”

Esti sétából hazajövet még nem is értem Piciszeműék kertje elé, már hallottam a kiáltozást: „Én vagyok Robin Hood!” „Nem igaz! Én vagyok!” Sötét volt már, de a szobai lámpa kiszűrődő fényében láthattam, hogy még mindig rohángálnak a kertben, és felugrálnak a veranda párkányára. Nővérkéjük, Csöndes, kiszólt hozzájuk: „Ti ma még meg sem írtátok a leckéteket. Hogy lehet az?” Piciszemű kacagott egy hosszút: „Ha-ha-ha-ha-ha... A lecke! Ez neked a legfontosabb, ugye? Hosszú haj, rövid ész!” Kiáltott Holacica is: „Meg az is a legfontosabb neki, hogy szépen együnk! Pedig aki legény a talpán, az marokra fogja a sonkacsülköt, és úgy harap belőle!” Ugrott és kacagott ő is: „Ha-ha-ha-ha-ha...!”

Eltelt egy hónap, de Piciszemű és Holacica még mindig ijgél, felugrott, ahova csak lehetett, és kacagott az ugrás után, mutatta mindkét fogsorát a leghátsó zápfogig. Az iskolában viszont – amint hallottam – egyre gyakrabban maradt csukva a szájuk, ha a leckét kérdezte a tanító bácsi. Egy délnben, amikor ismét lógó orral baktattak hazafelé, magam is kérdeztem tőlük valamit: „Még most sem hiszitek, hogy titeket védelmez az a tilalom?” Piciszemű mogorván dűnnyögte: „De hiszen nincs semmi baj. Egy kicsit rosszabbul tanulunk mostanában.” „Ennyi az egész? Az nem baj, hogy megszűnt a szorgalmas Piciszemű és Holacica? És hogy két silány Robin Hood-utánzat jött létre helyettük?” De Piciszemű ekkor már Holacicát figyelte. Őcsikéje már beszaladt a kertjükbe, felkapott a verandán egy íjat, és felugrott a korlát párkányára: „Én vagyok Robin Hood!” Piciszemű dühbe is jött, nevetett is: „Bocsánat, Moha bácsi... nem engedhetem... az én íjamat vette el.” Berohant ő is, és felszökkent Holacica mellé: „Te

vagy? Ha-ha-ha-ha-ha... Akkor én ki vagyok?”

Ennek a napnak a délutánján aztán egyszerre zúdult rájuk a sok baj. Kinn ültem ebéd után a kertem ajtaja mellett a padocskán, és látom, hogy íjjal a kezében – és futtában nagyokat szökkenve – kiszalad az utcára Holacica. Fut utána rögtön a bátyja is, és futtából a hátára ugrik a kicsinek. Holacica persze elesik, Piciszemű legurul róla, de már szökken is talpra, kacag egy hosszút, és szalad a rét felé. Talpra ugrik Holacica is, kapja az íját, nyilvesszöt tesz bele, és célóz a bátyja után. Nyilván azt gondolja, nem árthat neki, ha ilyen távolról megüti egy kicsit a hátát a nyíl. Nem is lett volna baj, ha Piciszemű nem fordult volna hátra. De hátrafordult, mégpedig éppen akkor, amikor utolérte a repülő pálcika. Feljajdult, és a szeméhez kapott. Mire Holacicaig értem, már ő is sírt. A nagy ugrálásban ugyanis elesett, fájt és vérzett a homloka, kőbe vágta, amikor elesett.

Siettünk vissza a házukba mindhárman, és megkezdődött a sebek megvizsgálása, kimosása, bekötése. Holacica sérülése inkább csak horzsolás volt, a feje azonban nagyon fájt az erős ütéstől. Lefektették a díványra, és hideg vizes borogatást tettek rá. A nagyobb külső sérülést Piciszemű szenvedte. Annak a kicsi szemnek a külső csücskében felrepedt a bőr. Csöndes szaladt az orvosért Nógrádverőcére. Ráadásul ezekre a bajokra hazatérő édesapjuk – miután meghall-

gatta, mi történt – így szólt: „És, sajnos, van még egyéb is. Most beszéltem a tanító bácsitokkal. Mondja, hogy legalább egy hónappal el vagytok maradva. Ezentúl tehát az új leckék mellett régít is fogtok tanulni. Majd átjön mindennap Mosolygós, és foglalkozik veletek.”

Körülbelül két hét múlva egy délután kinn ültem a két fiúval a kertjükben. Még nem jártak el az iskolába. Holacicának időnként még fejfájásai voltak, Piciszeműnek meg a varrás helye fájt a szeme sarkában. Mosolygós azonban már átjárogatott hozzájuk. Őt várták akkor is. A baleset óta most először szóltam ismét arról a bizonyos tilalomról: „Hiszitek-e már, hogy a ti védelmekben írják ki egy-egy film címe alá: 'Tíz éven alul nem ajánlott'?” Hallgattak. Vagy nem hittek, vagy nem volt kedvük elismerni. Aztán Piciszemű ezt dűnnyögte: „Az volt a baj, hogy ezt a vakarcsot is levittem. Ennek még nem való íj a kezébe.” Holacica felfortyant: „Te vagy vakarcs! A hátamra ugrani talán való?”

Ekkor kinyílt a kertajtó, besietett Mosolygós, és bolondozva mentegetődzött: „Késtem egy kicsit, bocsánatot kérek a díszes társaságtól. Ma több volt a leckém, és még uszogató leckén is voltam kies patakocskánkban. Ilyenkor fürdik a tanító bácsi. Ő tanít úszni, megkértem rá.” Felkiáltottam: „Nagyszerű! Már a leckéddel is végeztél, úszni is tanultál!” Erre így felelt: „Az úszást egy film juttatta eszembe. Nagyon megtetszett a főhőse. Az csakugyan kiváló. Testi ügyesség dolgában is, de ami fontosabb, helyén van a szíve. A szegényekkel érez együtt, és cselekszik is értük. Azóta még jobban igyekszem tanulni is.” Álmélkodtam: „Különös film lehet az! Buzdít jó tanulásra is, sportolásra is!” Mosolygós mosolygott: „A főhős ugyan főképp nyilaz, de hát nemdebár, az csak akkoriban volt fontos. A tizenkettedik században.” Piciszemű fölkapta a fejét: „Nyilaz? Mi volt a címe annak a filmnek?” Mosolygós megmondta: „Robin Hood.”